

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Julius' 17-dikén 1818.

Nagy Britannia.

Londonban a' Westminsteri választás még Junius' 30-dikán is el nem végződött vala. Dultak-fultak egymás ellen a' külömbkülömb részeken lévők, 's a' mit az elmésség kitalálhat, mindent elkövettek, ki ki, hogy barátját a' képviselői padra felemelhesse.

Ezen képviselői választási foglalatosságoknak képzelésére nem árt megjegyezni, hogy a' Britannusok ezeket úgy nézik, mint a' magok' nemzetiségének 's nemzeti létének leg sarkalatosabb fundamentumát; ezek azok a' foglalatosságok, mellyekben ők a' szabadságot legnagyobb mértékben használják, 's a' mellynek használásában őket mind addig senki nem akadályoztathatja, valameddig életveszedelmestető következtések, kövel 's börtöl való verekedések; 's egyéb oly erőszakoskodások nem következnek belőlle, mellyek megakadályoztathatnának valakit abban, hogy ne' tsak szabadon voksolhasson, hanem hogy minden gondolatait is, az egész közönség előtt, te-le törökkel kimondhassa; 's minden szíle vénefele panaszait kitölthesse. — A' mitulajdonképpen a' választás' munkáját illeti, nagyon bajos, hogy minden résznek nem lehet eleget tenni, 's így esik, hogy most Westminsterben nem tsak a' Ministeri, 's az ezzel ellenkező rész, hanem négy rész tusakodik egymás ellen, u. m. a' Romilly, Bourdett, Maxwell, és Hunt' részeseik. Westminster pedig tsak kép-

viselőt küldhet a' parlamentumba. A' Ministerek tsak Maxwellnek fogják pártját: a' más hármak' ellenben mind a' Ministerekkal ellenkező, de még is mind külömbkülömb részen lévő népség által segítettnek. Mind a' négynek különös biztossága van valamely háznál, többire vendégfogadóban, a' hol az ő matatorjaik, az az mindenik résznek fejei, a' választás' napjain szüntelenül azon tanátskoznak, hogy ki ki mi módon szerzhessen több vótumot a' maga Kandidátusának. Szüntelen küldözik Emissariususikat vagy verbunkosait a' városnak minden részeire; némelyik pénzt osztogat az öszsze csoportozott népnek; mások pálinkával kínálják őket, 's mindenféle igérettekkel kétségtetik. Ezen alkalmatosságra minden Kandidátus különös szint váloszt magának, 's azzal jelenik meg a' nép között; szekere, lova, tselédje (havan), 's minden hoszá tartozóji, ily szí-nü pántlikával vannak feltzifritva. A' Kandidátusok mindenkor a' biztosságtol szoktak nagy pompával kihajtani a' választó helyre, jól megtanítva, hogy ott mint viseljék magokat; 's dolgaikat végezvén, innét, mikor az ellenkező rész meg nem kergeti, a' biztossághoz ismét vissza térnek. A' kit nagyon szeret a' nép, a' lovait ki szokta szekereből fogni, 's maga vontozolja vissza a' biztossághoz, győzedelmi pompával. Ezek a' napok ünnepiek a' Nagy Britanniai egyesült országokban, de nem ajtatosok, hanem valóságos Politikai S a t u r n á l i á k.

Mint példát említhetjük itt azt a győzedelmi pompát, mellyel Wilson Robertet, azután, hogy Southwarkban képviselővé választották, Londonnak utzáin meghordozták: — Elöl egy Választó 's kezében fehér zászlót tartó ember ment ló háton; a' zászlónak fehér színe a' választás' tisztaságát jelentette. Az után két trombitás, két lovas, 's egy második zászló következtek. Ezen zászlón ily szavak olvastattak: Wilson és Győzelem. Több zászlók is következtek, külömbkülömb tárgyakat jelentő figurákkal. Ezek után jöttek husz Választó-emberek, muzsikáló csoportok, a' Wilson' biztosságának tagjai gyalog és ló háton, négy-lovas szekerek külömbkülömb nemű kísérekkel, ezután ismét muzsikások, 's végezetre Wilson maga egy tizra szekérben, mellyet hat drága készületekkel felszerázmozott lovak vontak; utánna ismét muzsikások, zászlók, 's Választók, lóháton.

Huntról már csak így emlékeznek az újságírók: a' szegény Hunt. Nem is ok nélkül, mert a' legutóbbi felszámolásakor, mikor az ő Kandidátus társai már ezrekre szaporították a' vótumaikat, ő még csak 76-ra vihette vala. — Nagyon tsufolódnak is szegénnyel. Junius' 50-dikán a' választó helyen az Orálószéktől nem messze, akasztófa forma állást csinálván, arra egy ember nagyságú bubát akasztottak fel, 's az ábrázatját úgy festették, hogy akárki megismerhette hogy Huntot jelenti. — Már annyira elvesztette az ember minden hitelét, hogy még a' Ministerekkel ellenkező részen lévők között is kevesen találtak, kik előlt csak mutatni is merné magát, sőt némelyeket ezek közzül arra a' gondolatra vette Hunt a' maga boldogtalan magaviselete 's beszédje által, hogy azt erősítsék, hogy őtet mint eszközt akar-

ták volna a' Ministerek a' vélek-ellenkező résznek megalatonyítására használni, sőt hogy talán fizettek is volna neki, hogy oly bolondságokat kövessen el, mellyekért a' Ministerek ellen lévő résznek tagjai magokat megszegénylenségük. De ha e' nem igaz is, igaz az, hogy eleget csinált ő ostobaságból olyant, a' melyért a' pártfogóji megszegénylénvén magokat, undorodnak tőlle.

Jun. 19-dikén ismét nagy láрма történt a' Westminsteri választáson. A' Maxwell' pártfogóji 50-tan vagy 40-nen déltájban összeültek, hogy valami szekérformájú alkotmányt, mellyen narants szín pántlikás (ez a' Maxwell színe) matrózok állottak 's magokkal egy hajót hordoztak: a' város' utzáin le 's fel vontoljanak. Utóljára a' választó helyen is megjelenni akartak ezen szekérrel, hanem azalatt a' Bourdett' részesei össze gyűlékeztek, 's a' Maxwell matrozait vissza kergették, 's őket üzőbe vévén, végezetre a' szekerre felháltak, 's szekeret-hajót össze rontván a' hajó' darabjait a' választó helyre diadalmi pompával vissza vitték, a' hol őket a' véghetetlen nép örvendő 's megdicső hurráh! kiáltással fogadta. E' nem volt elég, hanem azután a' Maxwell' biztosságának a' házára, a' Richard' vendégfogadóra is rá ment a' nép, 's ott azon szobának ablakait, melyben a' Maxwell' biztossága a' maga üléseit tartotta, behajgáta. Látván az előjárók, hogy a' láрма szüntelenül nevedik, 's a' dolog crőszakra kerül, katonasághoz folyamodtak 's egy Kapitányt a' Királyi testőrző Dragonos Regimentnek egy osztályával a' vendégfogadóhoz rendelték: de a' nép a' katonaságot is hosszúsággal illette 's ingerlette, melyre nézve a' tiszti karok a' támadási Áktát felolvastatván, megparantsolták a' népnek, hogy oszoljon szelylel, Connant nevű

politziái tiszt pedig a' fogadónak egyszálájába beülvén, az engedetleneket, a' kik széllyeloszlani nem akarván megfogattattak 's elejébe vitettek, kérdőre vonta. Így oszlott-el végre, de tsak éjfélfelé, a' lármázó sokaság.

Junius' 30-dikán már tsendesebben folyt a' voksolás' dolga a' választó helyen. Azokat a' vitéz köpdösőket, kik a' választás' 4-dik, 5-dik, és 6-dik napjain az állásokrol, a' jobb ruhájú tsendes választókat, kikről úgy itéltek, hogy azok se' Huntra se' Bourdettre nem voksolnak, leköpdösték, most már fogságra vitték a' polgári strázsák.

A' Ministeri Kurir Jun. 30-dikán a' Westminsteri lakosokat a' 29-diki történetekre nézve megszollitván, arra inti, hogy a' hazaszeretet 's a' jó rendnek megtartása által indittatván, szaporítsák a' Maxwellre voksolóknak számát, hogyhadd győzedelmeskedhessék az igazság' szeretete két gyávakon (Bourdettén és Hunton), kiknek faktziósítódó részeik már kölömben is meghasonlottak egymásközött.

A' Poll Jun. 30-dikán délutáni 2 órakor így állott: Romilly 4168, Bourdett 3968, Maxwell 3761, Hunt 760. Votumokkal voltak beírva. Eszszerént Maxwell még eddig örökké lejjebb állott legalább két százzal, mint Bourdett.

Milyen értékű, 's tekintetű ember legyen az a' Kurtis, a' ki Londonnak régi városában, mint sok esztendőkiöl fogva történt, most is parlamentum' tagjává akarta magát választatni, de célját most reméntelenül el nem érhetette, megítélhetni abból, hogy Junius' 30-dikán olyfényes vendégséget adott, mellyen, mint hivatalosok: a' Régen s Princz, a' Yorki 's Cambridgei Kir. Princzek, Mihály Orosz Nagy Hertzeg, a' Belgiumi Követ Báró Fagel, a' Kabinetbeli Ministerch majd mind, 's az egyéb

fő rendű uraságok közzül is sokan jelen voltak.

Német Ország.

A' Bavariai Koronaörökös Hertzeg ilyen Oklevél által nyilatkoztatta-ki, hogy helybehagyja a' Király által Bavariának adatott Constitúziót:— „Mi Lajos, Bavariai Koronaörökös, nyilvánosságossá teszszük, 's kihirdetjük, hogy: Minekutánna a' Király a' mi Urunk 's igen szeretett Atyánk ö Felsége e' hónap' 26-dikán az Orzágnak, annak külső 's belső állapotjával megegyező 's képviselői Rendek' felállítódásán fundáltatott Constitúziót adni méltóztatott, 's ezen Constitúzió Vellünk is tökéletes minőségben közöltetett; 's minekutánna mi annak foglatját egészszen megvizsgáltuk 's megfontoltuk, és az cránt legkisebb kifogási emlékeztetést tenni szükségesnek nem találtuk volna: ehezképpest ezennel könyilatkoztatjuk, hogy mi ezen Constitúziót, mint a' Státusnak állandó sarkalatos törvényét, minden részecire nézve telyesen megesmerjük, melly nyilatkoztatásunknak megerössítésére a' jelenlévő Oklevelett nevünknek aláírása által megerössítettük 's megpécsettük. Így történt Monakhiumban Május' 30-dikán 1818-ban. —“

„Lajos, Koronaörökös.

Frantzia Ország.

A' híres levegőhajósnak Garnerinnek hasonló híres levegői hajós leánya Garnerin Eliza, a' ki egy időtől fogva azt a' mesterséget szokta, még eddig szerentsésen, mütogatni, hogy a' levegőbe magasan felemelkedvén onnét, esés ellen való masina' segedelmével a' földre lebotsátkozik, nem rég' Bordeaux mellett a' Garumna vízébe talált leszállani, úgy, hogy tsak egy hajónak segítségül való sietése által tartathatott-meg életben.

A Frantzia Respublika idejében a' 1800 's 1861 közt történt, hogy Coignard nevű Frantzia Párisban, több társaival együtt valamely lopásért 14 esztendei fogságra ítéltetett; 's Toulonba gályára vitetett. Onnét 4 esztendő múlva elszök-
 vén, Spanyolországban egy szép ifjú aszszonnyal megismerkedett; ki Pontis nevű Frantzia kivándorlott Gróffal, a' ki sok gazdagságot vitt volt oda; szeretetben élt. A' Gróf nem soká meghalt, de mi módon? nem tudják. Coignard eltökéli magában, hogy a' Gróf' nevét 's személyét magára veszi, a' szép Spanyolaszszony is megegygyezik a' dologban; Coignard, már gazdag Gróf lévén, elébb Kapitányságra 's végre Oberslajtnántságra is szert tesz, idővel által áll a' Frantziálkhoz; Marschal Soult ötöt egy Fr. Batalion' vezérévé teszi; idővel ő is Angouleme Fr. Kir. Hertzeghez tsatolja magát, de semmi tisztségét nem kér (e' történt 14-dikben). Viszsa jövéen Bonaparte 1815-ben, ekkor a' hamis Gróf Pontist ismét tisztségbe teszi egy nagy rangban lévő úgy nevezett sogora, a' ki Pontis-Gróf kisaszszonyt tartott. A' Waterloo tsata előtt Pontis megsebesed-
 vén, nem tér vissza Frantziaországba, hanem Gentbe megy a' Királyhoz 's ott azt hazudja, hogy mikor a' Király mellett való tsatázásra az országból ki akart szökni, a' határszélén egy vámos sebesítette meg. Viszsa térvén a' Király, a' hamis Pontis ugyan megkináltatott Batalion Kommándánsággal, de ő Oberstlajtnant titulussal fél zsoldra menni jobbnak tartotta.

Egyszer történik, hogy Párisban katonaparádé lévén Gróf Pontis úr is meg jelenik, gazdag Oberstlajtnánti ruhában, a' nézők között; 's egy czimborássa, a' ki 15 esztendőknél előtte a' békót Toulouban velle egygyütt hordozta volt, reá ismér, mint barátját megszollítja 's szerentsét

akar néki az Oberslajtnánti czifra formaruhához kívánni: hanem Coignard elkergeti, mondván, hogy ő nem Coignard, hanem Gróf Pontis. Mi lesz a' dologból? az, hogy a' politziának fülibe megy a' dolog; tudakozódnak; az Osztályos Generálisnak is jelentést tesznek, ez a' Gróft elő hivatja, okos kérdések által foggatni kezdi, 's végre megmondja néki, hogy mind addig a' Generálistáb őrizete alatt fog maradni, míg bizonyosan meg nem mutatja, hogy ő az a' Gróf légyen, a' kinek nevezi magát. —

Rét nap' múlva szállására kísértette a' Generális 's egy tisztet is adott melléje, hogy az irásait vizsgálja meg. A' szobába megérkezvén, engedelmet kért a' Gróf, hogy hadd vehessen tiszta inget fel. A' tiszt ezt megengedte, nem tudván, hogy a' firhangon túl, melly megé a' Gróf ing (tűmeg) változtatni ment vala, titkos ajtó találtassék lifelé. Ajtó nyílást hallván, betekint a' tiszt a' firhang megé, hát már nem talál ott egyebet néhány töltött pistolynál — 's mi lett a' dolog' kiucnetele? — az, hogy a' tiszt hivatalát elvesztette — Coignardot pedig, az úgy nevezett Gróf Pontist, mincutánna sokáig hijába keresték volna, mint egy tolvaj banda' vezérét, úgy fogták el: de sokáig valmerően védelmezte magát 's a' politziati tisztet megsebesítette.

Végre itélőszék elejébe állították az embert, 's elegen, és egyebek közt a' czimborássa is tizen találtattak, a' kik azt vallják, hogy ő valóságos Coignard legyen. Az itélőszék még 10 napot engedtetett néki, hogy, ha lehet, bizonyítsa meg, hogy nem Coignard, hanem Gróf Pontis.

Párisban Julius' 1-ső napjától fogva ily czimű újságlevelek is jelennek meg: Chronique Religieuse.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Császár és Császárné ő Felségeknél Dalmatziából T. N. Zala Vármegyén által Baden 's Béts felé tett visszautozását, így írják-lekörnyülálláson: — „A Drávanál partján, mely Horváthországot Magyarországtól elválasztja, nyolcz oszlopokon álló, magas és szép izléssel készült győzedelmi kaput emeltek, melynek tetején Horváthország felől, Magyarország czimere és koronája deák homlokírással, Magyarországtól pedig Zala vármegye' Czimere magyar homlokírással szemléltettek, 's az igazság', kegyesség', böltsesség', és vitézség' embernyi nagyságú 's ábrázolatú szobrai (képei) vettek körül, azt jelentvén, hogy a' nevezett országok' Ferentz Császárnak ezen virtusai által boldogíthatnak. Reggel Wárasdon ágyukdörgése jelentették a' Felségek' clindulását, 's nem soká magok is megérkezvén, a' győzedelmi kapunál Weszprémi Püspök Ml. Gos Kurbélyi György úr, mint T. N. Szala Vármegye Szószollója, szép és szívreható beszéddel tisztelte a' Felségeket, tudniillik Császár ő Felségét deák, Császárné ő Felségét pedig Német nyelven, melyet valóságos atyai 's anyai érzéssel fogadtak a' Felségek. Itt Gróf Festetics László úr ő Ngát, ki, mostan betegeskedő édes atyjának személyében, mint Murához földes ura 's a' tisztelt deputáziónak tagja, jelen volt, megszollitván, oly kegyelmes nyilatkozatást méltóztatott néki tenni ő Cs. E. ge, hogy a' Keszthelyre való menetelből sok foglalatosságai által ugyan most elvonattatik, de az tsak jövődöre halasztódik.

Innen a' sokaságnak meg nem szűnő éljen! kiáltásai között Csáktornya felé indultak ő Felségek. A' vár előtt,

hol lovakat változtattak, két nagy Oszlopok valának tiszteletjekre Gróf Festetics György ur ő Ex. ziaja' rendelése szerént felállíttatva. Az oszlopok' tetején a' Magyar korona vala vánkosokra helybeztelve. Megállapodássalatt az itt kvártélyozó Ferentz Fő Hertzeg' Vasasai egyik osztályának tisztjei, He * szen - Homburg Brigadéros Generálissal egygyütt, tisztelték ő Felségeket, kik azután Lendván 's Baksán által Szala Lövő ig útjokat egy végtében és sebesen folytatván, ott fölöstökömöztek, melyben valami fél óra telvén, T. N. Vas Vármegye felé tovább indultak.

Az Ország' határán emelt győzedelmi kapunak homlokírásai következők voltak: Horvát Ország felől Magyar Ország' czimere alatt:

DIVIS CONIVGIBVS,
FRANCISCO I - mo et CAROLINAE
VERE AVGVSTIS,
FELICITER REVERTENTIBVS.
HUNGARIAE IN ORIS
PROVINCIA ZALADENSIS.

Magyar Ország felől Szala Vármegye' Czimere alatt:

„I. Ferentz, Magyar Királynak, a' Nemzetek' nagy harcát Megvívónak, a' Békeszerzőnek, midőn Népei közt Fejedelmi kegyelmeket ontani, szerentsét és boldogságot terjeszteni itten járna, Felséges nyomdokit áldja Szala Vármegyének közönsége. MDCCCXVIII.“

Csáktornyan a' jobb oszlopon:

Népeinek szívében emelt ő szerte Magának Oltárt a' jó, és nagy Fejedelmi Atya;

Jobbjával törvényt tett, Ballya kegyelmeket osztott.

Nagy birodalma buzog, 's áldgya ditséri Névét.

A' bal oszlopon:

Ó zivatar közt nőtt fel, mtnt Theréziánk,
Mert Védangyala volt, mint most Karolinánk,

A' Nép' szeretete.

P e s t.

T. T. Professor L é n h o s s é k M i h á l y ú r' Physiologiájának 5 -dik része is már kijövéen, 's ekképpen ez a' hasznos könyv egészen készén lévén, háladatos tanítványai az által bizonyították-meg tanítójuk eránt viseltető tiszteletjüket, hogy képét a' magok költségeken réze metztették 's a' könyv' elejébe tételni kívánták. A' kép magyar ruhával készült; rajzolta Kaerling ú r, metztette Richter ú r.

Sé lly e, Somogy Vármegeyében.

Jun. 24 -dikén kitelhető pompával, nagy örvendezéssel, mozsár' ágyuk' durrogásával, ájtatos istenisztelettel, a' kastély' piatzfelől lévő oldalának nagy számú lobogó métsel' szép megvilágosításával, török muzsika' zengéssel, trombitaharsogással, számtalan tele poharaknak a' Gróf egészséges 's hosszú életcért való kiüresítésével, tűzjátékokkal, mind ezek között pedig a' Gróf tiszteletére a' piatz közepén felállított három ölnyi magasságú, mindeneknek tsudálkozását 's bámulását magára vonó p i r a m i s s a l inneplették a' Gróf Battyányi ú r ö N. ga' nevé' napját ezen mező városnak lakosai. A' piramis egygyik oldalán a' Nap, másikon a' Hóld, harmadikon a' Méltóságos Grófi Familia Czimere, negyediken pedig egy pár öszvefogódzott kezek igen szépen kimetszve, festve, és világosítva

látszottak, 's ezek alatt mindenik oldalán igen szép versek nagy betűkkel piros és ezüst színű fénnel tündöklöttek. A' jó szívú Tiszt urak gazdagon megvendéglettek a' számason ide gyülekezett vendégeket, 's a' sok éljen! kiáltás és vig multság tsaknem reggelig tartott.

S o p r o n y.

Az itt lévő Evang. Lyccumbeli tanuló is ditséretesen 's az egész közönségnek telyes meglegedésével kiállották Jun. 24—27-ik napjain a' magok esztendőnként előfordulni szokott főbb próbatételjeiket; 549 deák tanuló ifiak futván ez alkalmatossággal verset a' borostyámnak elnyerése végett, kik közül szintén 22 napokkal az előtt, az itt már több esztendőktől fogva virágzó hisded Magyar Társaság, ez esztendőben jelesen megtartá a' maga oratori gyakorlásait, mint azt az itt következő munkák' czimje bizonyítja, 's kik a' jelen voltak közül arról édesdeden emlékezik.

A' Sopronyi Magyar Társaság' Öröminnepén az ifjú Társak által közönségesen perorálandó és felolvasandó Munkák' tárgyai Junius 2 -dikán dél után 4 óraker.

I. A' Munkás Társak illy rendeltesnek oratori gyakorlást:

1. Turcsányi Lajos. A' megvilágosodást tárgyazó intézet erős rugója a' hazajavának: Folyó beszédben békő szönt.

2. Mozsay Sámuel. Ohajtásom: Alagya kban.

3. Lágler György. A' rabszolgaság' eltörlése, ditső győzdelme az erköltsiségnek: Folyó beszédben.

4. Szedenics György. Győz az igazság sok akadályok után is: Alkeus mértékien.

5. Turcsányi Gábor. A' religió aranyláncz az örökké való és a' föld' golyobisa között: Folyóbeszédben.

6. László János. Nem jó szerentsével mód nélkül játszani. Rhythmusokban.

7. László Gábor. Szeretet 's egygyesség építt ditsósseget. Folyóbeszédben.

8. Gyenge László. Az igaz szív. Leoninus mértékein.

9. Pataki Pál. A' békességben fényleni nem kissebb a' hadi ditsóssegnél. Folyóbeszédben.

10. Baráth János. A' béke. A s-clepiád mértékein.

11. Kúcsán Gábor. Miben helyhezletti földi boldogságát az okos? Folyóbeszédben.

12. Pálffy István. Ifjuságom virágának mulnak örömei. Rhythmusokban.

13. Mesterházi János. Az igaz barátságoknak sok kellemei vagynak. Folyóbeszédben.

14. Szatrokay Ignátz. A' szeretet mindent egybeköt. Sapphó Mértékein.

15. Badáczai Lajos. A' jó lelki esméret legnagyobb kincs. Folyóbeszédben.

16. Knarr János. Mi tartja fenn a' nemzeti Karaktert? Rhythmusokban, az öröminnepet befejezi.

II. Az időse Tagok illy rendel olvasnak:

17. Fichtner Ferentz. A' tavasz. Sapphó mértékein.

18. Ferentzi László. A' kik a' földi javakat felette keresik, valamennyire észelősködnek. Folyóbeszédben.

19. Turcsányi József. Középut, arany út. Folyóbeszédben.

20. Mozgay Lajos. Bucsuzás. Rhythmusokban.

21. Ferentzi János. A' Magyarok disze. Rhythmusokban.

22. Mérnai Sámuel. Mások' rólad vélekedésének ne légy egészen rabja. Folyóbeszédben.

23. Hrabovszki Pál. A' virtuson kívül minden elenyészik. Rhythmusokban.

24. Sinkovits. Jónás. Tsak egyszer él az ember. Folyóbeszédben.

* * *

Debreczen kedves hazánk anya Várossa két érdemes kereskedő polgárjai Auer András és Kolner Illyés Urak tapasztalásoknak 's tudományoknak öregbítése végett bé járták ama régenten minden tekintetben olly nevezetes, hajdan hatalmas, de már el tsenevészett Olasz nemzet Lak'helyének nagyobb részét, hogy abban 's a' körül mind a' Természet szépségét 's annak különöségeit, mind a' Lakosoknak külömbkülömbféle állapottyokat, szokásokat, erköltsöket egyházi, 's political Constitutiójokat, a' kereskedésben, mesterségekben, Oeconomianban elő vagy hátra meneteleket erejekhez képest vizsgálják. Róma várososa' kivált hajdani fényének hajdani hatalmának bámulást gerjesztő nyomait, intézeteit, alkotmányait, a' szép mesterségekben tudálkozásra méltó nagy perfectióját, mellyek példáját mint meg annyi remeket a' későbbi bölts Pápák gondviselése meg tartott, fel nézzék. —

A' mennyire idejek engedte, annyira járták be ezen Országot. El indúltak Sz. György hava végén, Budán, Keszthelyen, Laybachon keresztül Triestbe, onnan 35 órák alatt a' hankolódó tengeren Anconába eveztek. Ezen a' Trajanus győző kapujáról 's lá kötő helyéről híres Városból 5 napok után a' B. Szüz

Mária tsudatévó képeről vagy inkább az Angyalok által ide helyhez tetett házatskájáról esmeretes Loretton keresztül Rómába érkeztek, a' hol mindjárt másnap a' szentséges Pápa jelen léte által még inkább fényesebbé lett. Ūrnapi pompás processiót végig nézni szerentséjek volt.

10 Napok eltelése után hogy vizsgálódásoknál még inkább eleget tegyenek Neapolinak vették úttycokat, a' hol más nevezetességeket el hallgatván a' Vulkán műhelye' kéménnyel' torkához fel kapaszkodtak. Már még ennekelötte a' Vesúv hegye allyán lévő Pompeji's Herkulánium tüzes hamu's kemény láva által hájdan el borítottatott, de már valamennyire kiásott csuda maradványait álmélkodva szemlélgették. Onnan vissza térvén Capuan, — mellynek régi nagy Amphitheátruma most ásódik ki, — Rómán, Ternin, mely körül a' Velino vize borzasztó szépségű ovulását (Wasser fall) nézhetni, Spoleton, Folignon, Perugian, a' szép Florenczián, a' hol is egynehány napokat töltöttek, Bolognan, Ferraran, Paduan, Csuda Venéczián, hol 8 napokig múltattak, keresztül, visszastengeri utazás után viszont Trieszibe érkeztek; a' honnan Graetznnek és Bétsnek végén úttycokat Július hónapnak szinte utólyán kedves szülöttök földjébe szerentsésen meg tértek.

B é t s.

Császár és Király ő Felsége kegyelmesen méltóztatott, a' Temesi Királyi Kamarális Administratziónal Assessor Tit. Tóbeni Kraseseni ts. János urat, hasznos szolgálataira's tiszta hívségére való tekintetből, minden taksafzetés nélkül, Királyi Consiliariusi méltósággal meg tisztelni.

E l e g y e s D o l g o k.

A' Lengyelek győzedelmi kaput akartak Sándor Császárnak, Lengyel-

ország' fő városába való bemenetele' örök emlékeztetűl emeltetni; mellyet nékiek a' Császár meg nem engedvén, a' helyett egy templomot kívánt építtetni Sz. Sándor' temploma nevezet alatt, mellynek Jun. 15-dikén tették-le fundamentum-követ Warschauban.

A' Frantzia Tudósok most egy nevezetes munkának újabb kiadásán dolgoznak. Ez, az úgy nevezett Encyclopedia, vagy: A' mesterségek', Tudományok', és Rézi-művek' Szókönyve. Kiadják Diderot és Dalembert. Ebben ők most minden régít összeolvasztanak, 's minden újat befoglalnak, a' mi tsak az újabb találmányok mezején az első kiadástól fogva megjelent, vagy a' tökéletesülés' útján valamely lépést tett.

A' Németországi Universitásokrol ilyen megjegyzések jöttek ki: — „ Ezekben most, általában vévén, fogyni kezdett a' tanuló' száma, 's magok is ezen Universitások jóval kevesebbek, mint 1812-tőben voltak. Akkor 50-ra telt a' számok: most telik 19-re, mellyek között a' Protestánsok 12-től, a' Catholicusok 5-től, 2-től közöst számlálnak. Ezen utolsók Tubingában 's Breszlauban vannak. A' tanuló' száma, mind a' 19-ben tsak 8,500-ra telik. A' pénz' szűkít mondják okának lenni, melly miatt, kivált idegenek, sokan otthon maradnak, kilé a' régibb jó időkben, külső Universitásokra mentek volna tanulni. Ha a' mostani Németország' lakosainak számát 29 $\frac{1}{2}$ millióra tesszük mint tehetjük is: a' 8500 tanuló' közzül, pedig még ezek között idegenek is sokan talátnak, egy millió ember közzül a' tanuló' száma nem telik 188-nál többre. Legkevesebben vannak a' Greiswaldei, 's legtöbben a' Göttingai Universitásban. Az utolsó 12-sőt 13 százzra is számlálja az ott-tanuló' ifjakat.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó' czédulában: —
Jul. 14-dikén 245 $\frac{3}{4}$. — 15-dikén 246 $\frac{2}{3}$. — 16-dikén 246. — forintot.